

פתיחה

על דרך הלבנים הצהובות

גבוה בשמי אוז איזנה המכשפה את עצמה על קדמת הרוח כאילו היתה פיסה ירוקה של אדמה שעפה למעלה בסערה. ענני גשם לבנים-סגולים החלו להצטבר מסביבה. מתחתיה התעקלה דרך הלבנים הצהובות ונראתה כמו קשר רופף. אף על פי שסופות החורף ומוטות הברזל של המורדים הרסו חלקים מהדרך, היא עדיין הובילה, בעיקשות, לעיר הברקת. המכשפה יכלה לראות את בני החבורה מכתתים את רגליהם, עוקפים את האזורים ההרוסים, מאגפים את התעלות, מדלגים בעליוזת כאשר הדרך היתה פתוחה. נראה היה שהם עיוורים לגורלם, אך לא היה זה מתפקידה של המכשפה להאיר את עיניהם.

היא ישבה על המטאטא כמעקה כשירדה מהשמיים כמו אחד הקופים המעופפים שלה. היא נחתה על אחד הענפים העליונים של עץ ערבה שחור. מתחתיה, מוסתרים על ידי העלים, עצרו הניצודים למנוחה קלה. המכשפה הכניסה את המטאטא מתחת לזרועה. שקטה כעקרב ירדה למטה לאט, עד שעמדה כשבעה מטרים מעליהם. הרוח הרעידה את קנוקנות העץ. המכשפה צפתה והקשיבה.

הם היו ארבעה. היא הצליחה לראות מין חתול מגודל, אולי אריה? וחוטב עצים נוצץ. איש הפח פלה כינים מרעמתו של האריה, והוא רטן והתפתל באי נוחות. דחליל בעל פנים מצוירות השתרע על הקרקע בסמוך ונשף בסביון אל הרוח. הילדה לא נראתה מבעד לענפים המתנועעים של הערבה. "אתם צריכים לשמוע מה אנשים אומרים: שהאחות שנשארה היא המשוגעת האמיתית", אמר האריה. "שהיא מכשפה. שיש לה נשמה מעוותת, אחוזת דיבוק, מטורפת. שהיא מכוערת."

"עיקרו אותה בלירתה," אמר איש הפח בשקט. "היא נולדה ללא סימני מין או אולי זכרית לגמרי."

"נו, באמת," אמר האריה, "אתה רואה אנשים מעוקרים בכל מקום." "אני רק מספר לך מה אנשים אומרים," אמר איש הפח. "כל אחד זכאי לדעה משלו," אמר האריה בקלילות. "אני שמעתי שהיא לא זכתה לאהבת אס. שהתעללו בה בילדותה. שהיא התמכרה לתרופה שלקחה בשביל העור שלה." "פשוט לא היה לה מזל עם האהבה," אמר איש הפח, "כמו לכולנו." הוא שתק והגניח את ידו על מרכז חזהו באבל. "שהיא אישה שמעדיפה נשים," אמר הדחליל והתיישב. "שהיא מאהבת של גבר נשוי." "היא בעצמה גבר נשוי."

המכשפה היתה כה המומה עד שכמעט איבדה את אחיזתה בענף. אף פעם לא היה אכפת לה שריכלו עליה, אך היא נעלמה לזמן רב כל כך, שנדהמה למשמע דעותיהם החריפות של הזרים הללו. "היא רודנית. עריצה מסוכנת," אמר האריה כתובע. איש הפח משך תלתל מרעמתו בכוח רב מהנחוץ. "הכול מסוכן בעיניך. אתה סתם פחדן. שמעתי שהיא המנהיגה של הווינקים האלה." "מי שלא תהיה, היא בוודאי אבלה על מותה של אחותה," אמרה הילדה בקול נוגה, עשיר וכן במידה מפתיעה למישהי צעירה כל כך. עורה של המכשפה הצטמרר. "אל תהיי רגשנית כל כך. אני בטח כבר לא יכול," אמר איש הפח ומשך באפו בלעג.

"אבל דורותי צודקת," אמר הדחליל, "אף אחד לא חסין מפני האבל." המכשפה רגזה נוכח השערותיהם המתנשאות. היא נעה לאורך הגזע בניסיון לראות את הילדה. הרוח התחזקה והדחליל רעד מעט. איש הפח המשיך לטרוח על מחלפות רעמתו של האריה, נשען עליו בעוד האריה אווה בו בעדינות. "עולה סופה באופק," אמר הדחליל.

במרחק הרעימו רעמים. "עולה מִכ־שֶׁפִּיה באופק," אמר איש הפח, מדרג את האריה. האריה נבהל וקפץ על הדחליל בלילה, ואיש הפח זינק על שניהם.

"ידידיי, האם עלינו להיזהר מהסופה?" שאלה הילדה.
 הרוחות הגוברות הזיזו סוף-סוף את מסך העלים, והמכשפה ראתה את הילדה. היא ישבה מכונסת רגליים, ידיה עוטפות את ברכיה. היא לא היתה מעודנת מדי, אלא ילדת חווה בריאה, לבושה בשמלת משבצות בכחול ולבן ובסרפן. בחיקה ישב כלבלב קטן ומתועב ויילל בפחד.
 "הסופה מלחיצה אותך", אמר איש הפח. "זה טבעי אחרי כל מה שעברת. הירגעיי."

אצבעותיה של המכשפה העמיקו את אחיזתן בקליפת העץ. היא עדיין לא הצליחה לראות את פני הילדה, רק את זרועותיה החסונות ואת שערה הכהה שהיה משוך לאחור בצמות. האם היא מישהי שיש להתחשב בה, או רק זרע סביון נידף ברוח לא לה. אילו יכלה לראות את פני הילדה, חשה המכשפה שהיא תדע את התשובה.

אך ברגע שהמכשפה הצליחה לאזן את עצמה על הענף, הסיטה הילדה את פניה והסתובבה. "הסערה מתקרבת במהירות."
 ההתרגשות בקולה גברה עם הרוח. היתה בה התלהבות גרונית, כאילו ניסתה למנוע מעיניה לדמוע. "אני מכירה את הסופות האלה. אני יודעת איך הן נוחתות פתאום!"

"אנחנו בטוחים כאן", אמר איש הפח.
 "אנחנו בהחלט לא," ענתה הילדה, "כי העץ הזה הוא הנקודה הגבוהה ביותר באזור, ואם יכה ברק, הוא יכה כאן."
 היא לפתה את הכלב בכוח. "לא ראינו בקתה בהמשך הדרך? בוא, בוא, דחליל. אם יכה ברק אתה תישרף הכי מהר! קדימה!"

היא החלה לרוץ בצורה מגושמת, ובני לווייתה רצו אחריה בבהלה גוברת. כשטיפות הגשם הראשונות החלו לרדת, ראתה המכשפה לא את פני הילדה אלא את נעליה. הן זהרו אפילו באפלט בין הערביים. הן זהרו כיהלומים צהובים, כגחלי דם, כדקירת הכוכבים.

אילו ראתה את הנעליים לפני כן, לא היתה יכולה המכשפה להקשיב לילדה ולחבריה. אך רגליה של הילדה היו מכונסות מתחת לחצאיתה. כעת נזכרה המכשפה ברצונה. הנעליים הן שלה! האם לא סבלה מספיק? האם לא הרוויחה אותן ביושר? היא תצנח על הילדה מהשמיים ותיקח את הנעליים בכוח מעל הרגליים החצופות האלה אם רק תוכל.

אך הסערה שהבריחה את החבורה גברה והתעצמה מעל דרך הלבנים

הצהובות, והטרידה את המכשפה יותר מאשר את הילדה שריחפה בסופה ואת הדחליל העלול להישרף בברק.

המכשפה לא העזה לצאת החוצה ברטיבות המרומזת, האכזרית הזאת. במקום זאת היא דחקה את עצמה תחת שורשיו החשופים של עץ הערבה, בטוחה מטיפות המים, וחיכתה לחלוף הסערה.

היא עוד תשוב. היא תמיד חזרה. המצב הפוליטי העוין בארץ אוז היכה בה, השאיר אותה מבודדת ועזובה. כסביון עפה ברוח, ללא יכולת להצמיח שורשים. אך הקללה רבצה על אוז ולא עליה. אוז יצרה את חייה המעוותים, אך היא גם הצמיחה את כוחה.

לא חשוב שהחבורה הסתלקה כבר. המכשפה יכולה לחכות. הם עוד ייפגשו.

מנצ'קין

שורש הרוע

ממיטתה המקומטת אמרה האישה, "אני חושבת שהיום זה יקרה. תראה כמה הבטן שלי ירדה."

"היום? זה מתאים לך. משונה ולא נוח," הקניט אותה בעלה בעודו עומד על המפתן ומסתכל החוצה אל האגם, השדות ומדרונות היער שמעבר להם. הוא הצליח בקושי לראות את הארובות של ראש מרג'נס מבשרות על בישולי ארוחות הבוקר. "בזמן הגרוע ביותר לעבודתי. כמה צפוי." האישה פיהקה. "זה לא שיש כאן יותר מדי ברירה, ממה ששמעתי. הגוף גדל כל כך שהוא לוקח פיקוד – אם אתה לא יכול לאחסן אותו בעצמך, יקירי, מוטב שתזוז מהדרך. הוא ילך בשלו, ושום דבר לא יעצור אותו עכשיו." היא אימצה את ראשה כלפי מעלה, מנסה לצפות מעבר לכיפת בטנה. "אני מרגישה כמו בת ערובה של עצמי. או של התינוק."

"נסי להפעיל מעט שליטה עצמית." הוא בא לצידה ועזר לה להתיישב. "חשבי על זה כעל תרגיל רוחני. השגחה על החושים. ריסון של הגוף והנפש." "שליטה עצמית?" צחקה, מתקדמת לאיטה לקצה המיטה. "לא נותרה לי עצמיות בכלל. אני רק המארכת עבור הטפיל. איפה העצמי הזה בכלל? איפה השארתי את הדבר הזקן הזה?"

"תחשבי עלי." קולו השתנה. הוא התכוון לכך. "פֶּרְקֶס," הינהנה לעברו, "כשהר הגעש מוכן להתפרץ, לא יעזור גם אם הכומר יתפלל לשקט."

"ומה יחשבו חבריי הכמרים?"

"הם יתכנסו ויגידו, 'האח פֶּרְקֶסְפֶּר, האם הרשית לאשתך ללדת את ילדכם הראשון בזמן שעליך לפתור בעיות בקהילה? כמה חסר התחשבות מצידך. זה מראה על בעיית סמכות. אתה מפוטר ממשרתך.'"

היא לעגה לו, כמובן, כי איש לא היה יכול לפטרו. ההגמון הקרוב ביותר היה רחוק מכדי לשים לב לבעיות של איש כמורה איגודאי זוטר בעורף הארץ.

"זה פשוט עיתוי כל כך גרוע."

"אני חושבת שאתה אשם בלפחות חצי מהעיתוי," אמרה. "באמת, פרקס."

"זה מה שנוטים לחשוב, אבל אני לא יכול שלא לתהות..."

"לתהות?" צחקה, מטה את ראשה לאחור. הקו שבין אוזנה ובין השקע שמתחת לגרונה הזכיר לפרקס מין מצקת מוכספת. אפילו בערבוביית הקימה של הבוקר, עם בטן בגודל של סירה, היא היתה יפה כמלכה בעיניו. שיערה דמה למפל עלי אלון מבהיקים באור השמש. הוא האשים אותה שנולדה למשפחה מיוחסת, והתפעל מניסיונותיה להתגבר על כך – ותוך כך גם אהב אותה כל כך.

"כלומר, אתה תוהה אם אתה האב?" היא תפסה את שלד המיטה. פרקס אחז בזרועה השנייה והרים אותה לחצי ישיבה, "או שאולי אתה מערער על מושג האבהות באופן כללי?" היא נעמדה. איזו ממותה. אי צף. התקדמה אל הדלת בקצב חילזון, צוחקת לרעיון שהעלתה. הוא היה יכול לשמוע אותה ממשיכה לצחוק מחוץ לבית גם כשהתלבש לקראת הקרב היומי.

פרקס סירק את זקנו ושימן את קרקפתו. הוא הידק את אבזם העצם ואת סרט העור על עורפו כדי ששערו לא יסתיר אותו. הבעת פניו צריכה להיות גלויה למרחוק היום. אסור שתהיה שום אי בהירות לגבי כוונתו. הוא השחיר את גבותיו כמעט אבקת פחם, משח את לחייו השטוחות באודם, תחם את שפתיו. כומר נאה מושך יותר חוזרים בתשובה מכומר פשוט.

בחצר המטבח נעה מֶלֶנָה בעדינות שלא תאמה את מראה ההריוני, כאילו היתה מלאה באוויר, בלון המתרוצץ אנה ואנה על האדמה. היא אחזה מחבת ביד אחת וכמה ביצים וקווצות זיפיות של בצלצלי סתיו בשנייה. היא שדה לעצמה, אך בהמהומים קטועים. פרקס לא היה אמור לשמוע את שירתה.

בגלימתו המהוגנת הרכוסה עד לצווארון ובסנדליו המתוחים ברצועות

מעל חותלות הוציא פרקס ממקום מחבואו - מתחת לשידת מגירות - את הרוח ששלח אליו עמיתו, הכומר של כפר שלושת העצים המתים. הוא החביא את הניירות החומים באבנטו. הוא הסתיר אותם מאשתו מחשש שתצא להצטרף אליו - כדי להשתעשע, אם יהיה זה מחזה מבדר במיוחד, או להיות מפוחדת אם יהיה מותח.

בשעה שפרקס נשם במלוא הריאות, מכין אותן ליום של חזנות, קירקשה מלנה בכף עץ במחבת, טורפת את הביצים. דנרון פעמוני פרות נשמע מעבר לאגם. היא לא הקשיבה להם אלא למשהו אחר, משהו בתוכה. היה זה קול ללא מנגינה, כמו מוזיקת חלום שחוזרת לזיכרון בגלל ההרגשה שבאה בעקבותיה, ולא בזכות ההרמוניה המייסרת או המרפאה שלה. היא דמינה שזה הילד שבתוכה, המזמזם להנאתו. היא ידעה שיהיה זה ילד מוזיקלי.

מלנה שמעה את פרקס בפנים, מאלתר, מתחמם, קורא לעצמו את קטעי הנאום שלו, משכנע את עצמו בצדקת דרכו. היה שיר ערש שנני, האומנת, היתה שרה לה לפני שנים, כשהיתה תינוקת.

תינוקת של שחר
בוכה מרוב צער
תינוקת ערביים
בוכה פעמיים
תינוקת של ערב
בוכה ללא הרף
בלילה תינוקת
ושוב עולה בוקר

אך היא זכרה זאת כבדיחה, בחיבה. צער הוא סוף הולם לחיים, ואנחנו בכל זאת ממשיכות ללדת ילדים.

לא, אמרה נני כהר בראשה של מלנה, מביעה את דעתה כהרגלה: לא, לא, נערה קלת דעת ומפונקת שכמותך, אנחנו לא ממשיכות ללדת ילדים, זה ברור מאליו. אנחנו יולדות אותם רק כשאנו צעירות מכדי לדעת עד כמה מרים החיים. מרגע שלמדנו את אופיים האמיתי - אנו, הנשים, לומדות לאט - אנו קמלות בגועל ומפסקות את תהליך הייצור הזה.

אבל הגברים לא קמלים, התנגדה מלנה, הם יכולים להוליד עד מותם. אה, אמרה נני, אנחנו אולי לומדות לאט, אבל הם לא לומדים לעולם. "ארוחת הבוקר מוכנה," אמרה מלנה והניחה את הביצים בקערת עץ. בנה לא יהיה טיפש כמו רוב הגברים. היא תלמד אותו להתנגד לתהליך הטבעי של הצער.

"זוהי עת משבר בעמנו," נאם פרקס. יחסית לאדם שהתנגד להנאות העולם הזה, הוא אכל היטב. היא אהבה לראות את השתלבות אצבעותיו בשיני המזלג. היא תמיד חשדה שמתחת לסגפנות הצדקנית הזאת מסתתרת ערגה כמוסה לחיים הטובים.

"כל עת היא עת משבר לעמנו," ענתה לו במונחיו הוא. גולם יקר שלה, הוא לא הבחין כלל באירוניה שבדבריה.

"אנו עומדים בצומת דרכים. עבודת האלילים משגשגת. ערכי המסורת נמצאים בסכנה. האמת הושמה במצור וטוהר המידות נזנח."

הוא לא ענה לה כלל, אלא התאמן על דברי התוכחה שלו כנגד מפגן אפשרי של אלימות וכישוף. היה משהו בפרקס שהתקרב לייאוש, ושלא כמו רוב הגברים, הוא הצליח לתעל אותו לצרכיו. היא הצליחה במעט מאמץ להושיב את עצמה על הספסל. מקהלות שלמות שרו ללא מילים בראשה. האם זה קורה לכל היולדות? היא רצתה לשאול את האיכרות החטטניות שיגיעו אחר הצהריים לבחון את מצבה בנהימות עדינות. אך היא לא העזה. היא לא יכלה לשנות את מבטא האצולה שלה, השנוא עליהן, אך יכלה להימנע לפחות מלהישמע בורה בעניינים בסיסיים כל כך.

פרקס שם לב לשתיקתה. "את לא כועסת שאני עוזב אותך היום?" "כועסת?" הרימה את גבותיה, כאילו היא שומעת את המילה לראשונה. "ההיסטוריה נבנית מחייהם של היצורים הפעוטים ביותר," אמר פרקס, "ובתוך כך אנו נאלצים להתמודד עם כוחות הטבע הגדולים ביותר. אני לא יכול להימצא בשני המקומות בו זמנית."

"אולי הילד שלנו לא יהיה יצור פעוט."

"זה לא הזמן להתווכח. את רוצה להסיח את דעתי מעבודת הקודש דווקא היום? איום אמיתי ניצב בפנינו בראש מרג'נס. לא הייתי יכול לחיות עם עצמי אילו הייתי מתעלם מכך."

הוא התכוון לדבריו, והנחישות הזאת היתה אחת התכונות שבזכותן

התאהבה בו. אך היא גם שנאה אותו על כך, כמובן. "איומים באים והולכים." היא אמרה את דברה בִּעֲנִיין. "הבן שלך ייוולד פעם אחת, ואם התחושה המימית בתוכי היא סימן למשהו, זה יקרה היום." "יהיו עוד ילדים."

היא פנתה ממנו כדי שלא יוכל לראות את הזעם בפניה. אך היא לא הצליחה לשמור על זעמה כלפיו. אולי זה היה הפגם המוסרי שלה. לא שדאגה לפגמים מוסריים יותר מדי, חייה עם בעל כומר היו עמוסים במחשבות דתיות שיספיקו גם לכמה זוגות. היא ישבה שותקת וקודרת. פרקס חיטט בצלחתו בשקט.

"זה השטן," אמר באנחה. "השטן מגיע." "אל תגיד דבר כזה ביום שבננו אמור להיוולד!" "אני מתכוון לפריצות בראש מרג'נס! ואת יודעת למה אני מתכוון, מלנה!"

"מילים הן מילים, ומה שנאמר, נאמר," ענתה. "אני לא זקוקה לכל תשומת הלב שלך, פרקס, רק לחלק ממנה!" היא השליכה את המחבת ברעש אל הספסל שעמד לצד הקיר.

"גם אני! מול מה את חושבת שאני הולך לעמוד היום? איך אני אמור לשכנע את אנשי לעזוב את האלילות המרהיבה והנוצצת שלהם? אני אחזור הערב מובס. את אולי תצליחי ללדת, אבל אני אשוב ככישלון." אך גם כשדיבר כך נראה גאה. גם כישלון בעניינים רוחניים נעלים היה הצלחה בעיניו. איך אפשר להשוות זאת לבשר, לדם, לרעש והמהומה של לידה? הוא נעמד בכוונה ללכת. רוח עלתה מן האגם ופיזרה את עמודי העשן שעלו מהמטבח. הם נראו למלנה כצינורות מים שנשפכו במערבולות צרות והולכות.

"תרגישי טוב, אהובתי," אמר פרקס, אם כי כבר עטה את הבעת הנחישות המיועדת לקהל הרחב, מקצה ראשו ועד בהונותיו. "כן," נאנחה מלנה.

התינוק בעט בה מבפנים, והיא רצתה לצאת לשירותים. "הִיא קדוש, ואני אחשוב עליך. אתה עמוד השדרה שלי, אתה שריון ליבי. ואנא, נסה לחזור בחיים."

"זה רצון האל עלום השם," אמר פרקס. "זה גם רצוני," אמרה בחילול הקודש.

"השיתי את רצונך למי שראוי לכך, "ענה לה. כעת הוא היה הכומר והיא הכופרת, סידור שלא נהנתה ממנו במיוחד.

"שלום, " אמרה והעדיפה את צחנת השירותים, רק לא לעמוד לנופף לו לשלום כאשר הלך בדרך לראש מרג"נס.